

पायाभूत साक्षरता आणि संख्याज्ञान

प्रश्न :- मुलांच्या भाषिक विकासासाठी कोणते उपक्रम राबवले जायते याची यादी करा ?

उत्तर :- मुलांच्या सर्वांगीण विकासामधील एक महत्त्वाची बाब म्हणजे गुणवत्तापूर्ण शिक्षण. बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम 2009 नुसार मुलांना दर्जेदार व गुणवत्तापूर्ण शिक्षण मिळवण्यासाठी विविध स्तरावरून प्रयत्न केले जात आहेत. त्यातीलच एक भाग म्हणजे मुलांच्या भाषिक विकास.

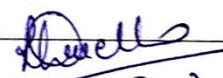
कोणत्याही भाषेत मौखिक पद्धतीने अभिव्यक्त होता येणे, भाषेतील लिखित मजकूर वाचता येणे, लिहिता येणे म्हणजे भाषिक विकास होय. हे साध्य करण्यासाठी शिक्षकांना अनेक अडचणी येतात, ते दूर करण्यासाठी विविध उपक्रम राबवता येतात.

१) भाषण, श्रवण कौशल्यांचा विकास होण्यासाठी जास्तीत जास्त शब्द मुलांच्या श्रवणात येतील असे प्रयत्न केले पाहिजेत.

२) श्रवण, वाचन, भाषण आणि लेखन या कौशल्यांवर अधिक भर द्यावा लागेल.

३) घटना, प्रसंग यांची निर्मिती करून मुलांना त्यावर बोलण्याची संधी प्राप्त करून दिली पाहिजे.

- ४) भाषी, गोष्टी प्रेकवेणे रूप महत्त्वाचे आहे.
- ५) भाषा पेट्टीचा वापर करण्यासाठी शिक्षकांनी पूर्वेतयारी करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी सूक्ष्म नियोजन केले पाहिजे.
- ६) त्यांच्या भाषेतील साहित्य निमांण केले पाहिजे.
- ७) शिक्षकांनी मुलांची भाषा साध्य करून त्यांच्या भाषेसह त्यांना स्विकारले जाईल.
- ८) कृती करणे, ती मांडणे यांची संधी मुलांना निमांण करून दिली पाहिजे.
- ९) स्मुरवाताला मुलांच्या भाषेतच व भाषेचा अड्यापनात वापर केला गेला पाहिजे. परिचित भाषेचाच वापर केला गेला पाहिजे.
- १०) चित्र आणि शब्द यांची सांगड घालून शब्दांची ओळख करून दिली पाहिजे.
- ११) मूल्यमापन मुलांच्या भाषेला प्राथमिकता द्यावी.

सह 

नाव: शर्मिता विष्णू डेमो

नांदेगा क्र: 1010389

शाला: स्मुरला कॉन्वर्ट हायस्कूल

वांद्रा (पश्चिम)

मुंबई - ४०००५०